

השילוב הנפלא של הרמ"א והשל"ה הקדוש אהרן הכהן הגדול לבש שמונה בגדי כהונה כדי לתקן אדם הראשון שלבש בגדים אלו מכתנות עור

את בכורתך לי, את סכור שמא על חנם אמר יעקב לעשו שהוא ימכור לו את הבכורה, לאו, אלא שהיה יעקב מבקש להקריב ולא היה יכול מפני שלא היה בכור, אמר עשו מה אני מבקש מן הבכורה הזאת, שנאמר (שם לב) הנה אנכי הולך למות וגו'.

נמצינו למדים מדברי המדרש, כי מה שכתוב אחרי שחטאו אדם וחווה באכילת עץ הדעת ונתגרשו מגן עדן: "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם", הכוונה בזה שעשה לאדם הראשון שמונה בגדי כהונה [ולפי זה מה שכתוב "ולאשתו", צריך לומר שגם היא נכללה בקדושת בגדי הכהונה שלבש אדם].

רבינו בחיי (פרשת בראשית ג-כא) מביא מדרש זה ומוסיף על כך רמז נאה: "ועל דרך המדרש וילבישם, בגדי כהונה גדולה הילבישם, כתיב הכא וילבישם וכתיב התם וילבישם כותנות, עכ"ל המדרש, ונאמר כאן [ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך] לכבוד ולתפארת, ושם תרגום אונקלוס כתנות עור לבושיך דיקר, והוא עצמו לכבוד ולתפארת... ובהיות כי ענין כהן גדול נגד אדם הראשון, היה המצוה להיות הכהן גדול מאחיו, בנוי, בכח, ובעושר, ובמראה, כי בצלם אלקים עשה [את] האדם".

והנה מקור הדברים במדרש שאדם הראשון כהן גדול היה ולבש בגדי כהונה גדולה ואחר כך מסרם לדורות הבאים אחריו (במדב"ר ד-ח):

שמונה בגדי כהונה כנגד הלאו של עץ הדעת ושבע מצוות בני נח

נחזור לדברי הרמ"א ב"תורת העולה" (פרק מב), שמבאר שם הענין שהלביש הקב"ה לאדם הראשון שמונה בגדי כהונה, כנגד שמונה מצוות שנצטוו בהן, כי בנוסף על שבע מצוות בני נח שכבר נצטוו בהן, הרי נצטוו במצוה שמינית שלא לאכול מעץ הדעת, והרי הן שמונה מצוות, הנה הדברים בלשון קדש:

"כי שמונה בגדי כהן גדול היו נגד שמונה מצוות שנצטוו האדם קודם שחטא, וחזר וקיים אותן,

"הנה אני בתומי אלך, לפי דרכינו הנמשך עד הנה, כי כל ענין המקדש ועבודותיו, כולן נתייסדו על סוד חידוש העולם וקיומו הנמשך, אשר השם יתעלה מחדש בכל יום מעשה בראשית, ולזה בא ענין עבודת כהנים בבגדיהם בבית המקדש להורות על העבר ועל ההווה, כי מצד מלבושיהם המשונין היו מורים על מה שעבר בבריאת העולם בענין אדם הראשון, שהיה לערך שאר העם במדרגת כהן גדול לערך שאר הכהנים.

ולזה היה מלובש בבגדי כהונה גדולה, כמו שנאמר בענין אדם ואשתו (בראשית ג-כא) ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, ואמרין במדרש בגדי כהונה גדולה הילבישם, כתיב הכא וילבישם וכתיב התם (ויקרא ח-יג) וילבישם כותנות, עכ"ל המדרש, ונאמר כאן [ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך] לכבוד ולתפארת, ושם תרגום אונקלוס כתנות עור לבושיך דיקר, והוא עצמו לכבוד ולתפארת... ובהיות כי ענין כהן גדול נגד אדם הראשון, היה המצוה להיות הכהן גדול מאחיו, בנוי, בכח, ובעושר, ובמראה, כי בצלם אלקים עשה [את] האדם".

והנה מקור הדברים במדרש שאדם הראשון כהן גדול היה ולבש בגדי כהונה גדולה ואחר כך מסרם לדורות הבאים אחריו (במדב"ר ד-ח):

"מתחילת ברייתו של עולם אדם הראשון היה בכורו של עולם, וכיון שקירב קרבנו שנאמר (תהלים סט-לב) ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס, לבש בגדי כהונה גדולה, שנאמר ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, בגדי שבת היו, והיו הבכורות משתמשיין בהם. כיון שמת אדם מסרן לשת, שת מסרן למתושלח, כיון שמת מתושלח מסרן לנח... מת נח ומסרן לשם... מת שם ומסרה לאברהם... והקריב, שנאמר (בראשית כב-יג) ויעלהו לעולה תחת בנו.

מת אברהם ומסרה ליצחק, עמד יצחק ומסרה ליעקב, וכי יעקב בכור היה, אלא שאת מוצא שנטלה יעקב מן עשו בערמה, אמר לו (שם כה-לא) מכרה כיום

בפרשתנו פרשת תצוה דבר בעתו מה טוב, להתבונן במה שצוה הקב"ה למשה רבינו לעשות לאהרן אחיו הכהן הגדול שמונה בגדי קודש, שילבש אותם בשעת העבודה בבית המקדש, ארבעה מהבגדים הללו היו מיוחדים רק לכהן הגדול, ואילו שאר הארבעה היו מיועדים לכל הכהנים, שלבשו אותם בשעה שעשו את העבודה (שמות כח-ב):

"ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאנו רוח חכמה, ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי, ואלה הבגדים אשר יעשו, חושן ואפוד ומעיל וכתנות תשבץ מצנפת ואבנט, ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי". ומוסיף הכתוב להזהיר (שם מג): "והיו על אהרן ועל בניו בבואם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש ולא ישאו עון ומתו, חוקת עולם לו ולזרעו אחרי".

שנינו על כך במשנה (יומא עא:): "כהן גדול משמש בשמונה כלים, וההדיוט בארבעה, בכתנות ומכנסים ומצנפת ואבנט, מוסיף עליו כהן גדול חשן ואפוד ומעיל וציץ". ד' בגדי כהן הדיוט מכונים בזוהר הקדוש ובראשונים "ד' בגדי לבן", כי היו עשויים מבד שהוא פשתן לבן, ואילו ד' בגדי כהן גדול מכונים "ד' בגדי זהב", כי היו משוזרים בחוטים של זהב.

בגדי כהונה גדולה נמסרו לאהרן כנגד אדם הראשון שהיה כהן גדול

במאמר זה ברצוננו לברר וללבן מקחו של צדיק, מה שגילה מאורו של עולם הפוסק הגדול הרמ"א - רבי משה איסרליש זי"ע בספרו הקדוש "תורת העולה", שמבאר שם בדרך עבודה כל הענינים שהיו בבית המקדש, כל המדות וכל הכלים, וכן כל הקרבנות שהקריבו בימי החול, בשבתות ובימים טובים, וכך הוא פותח את הפרק המדבר על שמונה בגדי כהונה גדולה (חלק ב פרק מא):

**מדרש: "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם".
הקב"ה עשה לאדם בכורו של עולם בגדי כהונה גדולה**

**רבינו בחיי ובעל הטורים: שמונה תיבות יש בפסוק
"ויעש ה' אלקים לאדם" וגו' כנגד שמונה בגדי כהונה**

**תורת העולה: אהרן לבש שמונה בגדי כהונה שלבש אדם הראשון
כנגד ז' מצוות בני נח והאיסור לאכול מעץ הדעת**

**הציץ שלבש הכהן גדול על מצחו שהיה חקוק עליו השם הוי"ה הוא
כדי לתקן האיסור של אכילת עץ הדעת**

ישראל כאם על בניה במדת הרחמים, לכן נקרא
"ציץ" שהוא מלשון הכתוב (שיר השירים ב-ט): "מציץ
מן החרכים", הנה הדברים בלשון קדשו:

"והנה הציץ הוא מכלל שמונה בגדי כהונה,
ואינו בגד אבל הוא תכשיט, ומה שיזכירו חז"ל
תמיד שמונה בגדי כהונה הם הולכים אחר הרוב,
כי השבעה מהם הם בגדים שהכהן גדול מתלבש
בהם. ודע והבן כי הם כנגד שבעה רקיעים... והציץ
של זהב שבראשו הוא עליון על כולם, וירמוז על
כולם המדה שכתוב עליה (תהלים מה-יד) כל כבודה
בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה... שבה
הרחמים משגחת על ישראל, וזהו לשון ציץ,
מלשון מציץ מן החרכים".

לפי דברינו יש לומר הענין בזה, כי היות
שבחטא עץ הדעת נסתלקה השכינה מן הארץ,
כמבואר במדרש (ב"ר יב-ו) על הפסוק (בראשית
ג-ח): "וישמעו את קול ה' אלקים מתהלך בגן לרוח
היום... מהלך אין כתיב כאן אלא מתהלך מקפץ
ועולה, עיקר שכינה בתחתונים היתה, כיון שחטא
אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון".
לכן כדי לכפר על ענין זה היה צריך הכהן הגדול
ללבוש את הציץ שהיה חקוק עליו שם ה', ובזכות
זה השרה הקב"ה את שכינתו בישראל.

**השם המפורש היה חקוק על הציץ
לתקן מה שכפר הנחש בשם הוי"ה**

חשבתי דרכי לבאר בזה הטעם שהיה חקוק
על הציץ "קודש לה", כמו שכתוב: "ופתחת
עליו פיתוחי חותם קודש לה", על פי יסוד נפלא
שלמדנו ממשנתו הטהורה של מרן ה"חתם סופר"
זי"ע (פרשת בראשית ט. ד"ה ותרא האשה), שמבאר
מה ששינו בגמרא (סנהדרין לח:): "אדם הראשון
מין היה, שנאמר (בראשית ג-ט) ויקרא ה' אלקים
אל האדם ויאמר לו איכה, אן נטה לבך". מתפלא
ה"חתם סופר", מה ראו לומר על אדם הראשון
דבר כל כך חריף שהיה מין.

האומות לקיימן, ועל ידי זה זכרון ישראל לטובה
וזכרון האומות לרעה עולה לפני השם יתעלה,
ולזה נאמר (שמות כח-ל) ונשא אהרן את שמותם
לזכרון, להיות כי המצוות שישאל מקיימן
נזכרים על ידי אלו הבגדים".

**הציץ עם השם המפורש
כנגד חטא עץ הדעת**

כעבדא קמי מאריה נראה להוסיף תבלין למה
שחידש הרמ"א, כי אהרן הכהן הגדול לבש שמונה
בגדי כהונה גדולה שלבש אדם הראשון המכוונים
כנגד שמונה מצוות שנצטוו בהן, כי הציץ שהיה
חקוק עליו השם המפורש, הוא מכוון כנגד החטא
של עץ הדעת שהיה החטא הראשון בעולם.

והענין בזה על פי הידוע מדברי רבינו האריז"ל
ב"שער הגלגולים" (הקדמה כג), כי כל הנשמות היו
כלולות באדם הראשון בשעה שאכל מעץ הדעת,
ולכן נגזרה מיתה לא רק על אדם הראשון אלא גם
על כל הנבראים שהיו כלולים בו, ומאז מוטלת
החובה על כל אחד מישאל לתקן חלקו באכילת
עץ הדעת, ולכן נשא עליו אהרן הכהן את הציץ,
כדי לכפר על מה שחטא אדם הראשון ואתו עמו
כל הנשמות בחטא עץ הדעת.

וזהו שכתוב בפרשתנו (שמות כח-לו): "ועשית
ציץ זהב טהור ופתחת עליו פיתוחי חותם קודש
לה... והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון
הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לכל מתנות
קדשיהם והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני
ה'". ודרשו בגמרא (שבת יב:): "והיה על מצחו
תמיד, שלא יסיח דעתו ממנו", דקדקו לומר
"דעתו", שלא יעשה כמו שחטא אדם הראשון
בעץ "הדעת", שהנחש הסיח את הדעת של אדם
וחוה מהקב"ה.

ויש להביא סימוכין לכך ממה שכתב רבינו
בחיי, כי הציץ היה למעלה מכל שבעה הבגדים,
והוא רמז על השכינה הקדושה המשגיחה על

ונתלבש בהן לאחר שחטא ועשה תשובה [ומציין
למה שמבואר בגמרא (עירובין יח: כי אדם הראשון
היה חסיד גדול והתענה ק"ל שנה כדי לכפר על
מה שחטא)... ושמונה מצוות אלו הן מה שנאמר
(שם ב-טז) ויצו ה' אלקים על האדם לאמר מכל עץ
הגן אכל תאכל וגו', שהפשט אמת שציווהו שלא
לאכול מעץ הדעת טוב ורע, ועוד נצטווה בז' מצוות
בני נח, כמו שדרשו ז"ל במסכת סנהדרין (דף נו:)
ממקרא זה של ויצו אלקים וגו', והם עבודה זרה,
וברכת השם, ודינין, וגילוי עריות, ושפיכות דמים,
וגזל, ואבר מן החי...

ועל פי זה יתבאר לך למה נקראו מצוות אלו
שבע מצוות בני נח, ולא נקראו שבע מצוות בני
אדם, מאחר שאדם נצטווה בהן, כי האדם נצטווה
בשמונה מצוות ולא נשארו לדורות אלא שבעה,
ומאחר שלא היה אפשר לתלותן באדם, תלאן בנח
שהוא היה האב הראשון אחר המבול".

ויש להעיר במה שביאר הרמ"א, שהקב"ה
הלביש את אדם הראשון שמונה בגדי כהונה
גדולה, כדי להורות שעשה תשובה ושומר את כל
שמונה המצוות שנצטווה עליהן, שהרי הציצוי
השמיני שלא לאכול מעץ הדעת כבר לא היה יכול
לשמור, כי הקב"ה גירשו מגן עדן והניח שם את
הכרובים לשמור שלא יכנס לגן עדן, נמצא שלא
היה יכול לאכול מעץ הדעת שהיה בגן עדן, ואיך
שייך לומר ששומר את כל שמונה המצוות.

ונראה לבאר כוונתו שאדם הראשון זכה לעשות
תשובה מאהבה, שעל כך שנינו בגמרא (יומא פו:)
שהעושה תשובה מאהבה זדונות נעשות לו כזכויות,
והרי זה נחשב כאילו לא חטא בעץ הדעת כי החטא
נהפך לו למצוה, אך עם כל זאת לא החזירו הקב"ה
לגן עדן ולא ביטל ממנו גזירת המיתה, כי כבר
שלטה בו זוהמת הנחש הקדמוני שאין לו ביטול רק
בעפר שהוא לחמו של הנחש.

נחזור לדברי הרמ"א שמבאר לפי זה מה
שלבש אהרן הכהן הגדול שמונה בגדי כהונה
אלו שלבש אדם הראשון לכבוד ולתפארת, על
פי מה שדרשו בגמרא (ב"ק לח.) מה שכתוב (חבקוק
ג-א): "עֲמֵד וַיִּמָּדֶךְ אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִם", ראה
הקב"ה שלא קיימו האומות שבע מצוות בני נח
עמד והתירן להם, שאינם מקבלים עליהם שכר
כמצווים ועושים כי אם כמי שאינם מצווים. לפי
זה הוא מבאר בלשון קדשו:

"ולכן היה הכהן מלובש בשמונה בגדים
אלו, כלומר להורות שמקיימים [ישראל]
המצוות אלו השמונה שנצטווה בהן אדם, ובזה
עולה זכרון ישראל לטובה לפני השם יתעלה...
שישראל מקיימן אלו המצוות שלא רצו

עדן, כפי שדרשו ממה שכתוב: "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם", ולא הלביש אותו בשמונה בגדי כהונה לפני שחטא כשעדיין היה בגן עדן.

זאת ועוד צריך ביאור מה שביאר הרמ"א, כי אהרן לבש גם כן את שמונה בגדי הכהונה שלבש אדם הראשון כנגד שמונה מצוות שנצטווה בהן, שהרי לפי המבואר במדרש הנ"ל נמסרו בגדי כהונה של אדם הראשון מדור לדור, מאדם לשת, משת למתושלח, ממתושלח לנח, מנח לשם, משם לאברהם, מאברהם ליצחק, מיצחק ליעקב, אם כן במה נשתנו בגדי כהונה של אהרן שצוה הקב"ה למשה רבינו ציווי מיוחד: "ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת".

והנה בנוסף על כל האמור יש לתמוה הפלא ופלא על מה שדרשו במדרש הנ"ל מה שכתוב: "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם", שעשה הקב"ה לאדם הראשון שמונה בגדי כהונה גדולה, הלא ידוע מה שמבואר בזוהר הקדוש (פרשת בראשית לו; וביתר ביאור בפרשת פקודי רכט:), כי לפני החטא של אדם הראשון היה לבוש בגן עדן עם "כתנות אור" באות א' שהוא לבוש רוחני, ואחרי החטא הלבישו הקב"ה עם "כתנות עור" באות ע'.

זאת ועוד מבואר בתיקוני זוהר (תיקון נח צב:), כי כתנות עור שעשה הקב"ה לאדם ולחוה היה מהעור של הנחש הקדמוני, בלשון קדשו: "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, בקדמיתא [בתחילה היה] כתנות אור, ולבשר דחאבו [אחרי שחטאו] כתנות עור, מעור דאיהו משכא דחויא" [מהעור שהיה העור של הנחש]. הנה כי כן איך יעלה על הדעת שהקב"ה עשה בגדי כהונה גדולה לאדם הראשון מהעור של הנחש.

ביאור השל"ה הקדוש כי אהרן תיקן את הבגדים של אדם הראשון

רחש לבי דבר טוב ליישב הכל בחדא מחתא, על פי מה שהאריך השל"ה הקדוש (פרשתו תורה אור אות א) לבאר, כי מה שצוה הקב"ה למשה: "ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת", הוא כדי לכפר בכך על אדם הראשון שבחטא עץ הדעת איבד את "כתנות אור", ובמקום זה קיבל "כתנות עור", לכן נצטווה אהרן ללבוש בגדי כהונה להחזיר את הקדושה של "כתנות אור", הנה הדברים בלשון קדשו:

"כבר בארתי בארוכה בפרשת תרומה, כי המשכן הוא כבריאת שמים וארץ וצבאיהם מעלה ומטה, והמשכן הוא תיקון, ואהרן הוא תיקון לאדם הראשון

ישוב הפליאה: איך יתכן שהקב"ה עשה לאדם שמונה בגדי כהונה מ"כתנות עור" שהוא עור של הנחש

הקב"ה הלביש את אדם הראשון אחרי החטא בשמונה בגדי כהונה מכתנות עור כדי לתקן שמונה שרשי עבירות

של"ה הקדוש: הקב"ה צוה לעשות בגדי קודש לאהרן לכבוד ולתפארת" שיהיו בבחינת "כתנות אור"

משה רבינו לא היה צריך לבגדי כהונה כי היה לבוש בחלוק לבן שהוא "כתנות אור" כאדם הראשון לפני החטא

כפירה שהקב"ה הוא רק אחד משרי מעלה הנקראים בשם "אלהים", ובכך הפילם הנחש ברשתו באומרו: "כי יודע 'אלקים' כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם 'כאלהים' יודעי טוב ורע", שיש לו קנאה שלא תהיו כמותו. הנה כי כן זהו שאמרו חכמינו ז"ל: "אדם הראשון מין היה", שנפל ברשת הנחש להאמין ח"ו לרגע קט שהקב"ה הוא רק אחד משרי מעלה. אלו תוכן דבריו הקדושים.

יומתק לבאר בזה מה שדרשו במדרש (ב"ר כ"ד) על הפסוק (שם ג-ד): "ויאמר ה' אלקים אל הנחש, מתחילת הספר ועד כאן שבעים ואחד אזכרות, מגיד שנידון בסנהדרין שלימה". ומפרש ב"ידי משה": "פירוש, בסנהדרין גדולה שהם ע"א, לאפוקי סנהדרין קטנה שהיו כ"ג". לפי האמור יש לבאר הטעם, שהרי באמת ישנם רק ע' שרי מעלה הנתונים תחת רשותו של הקב"ה מלך העולם שעושה בהם כרצונו, אלא שהנחש כפר בעיקר באומרו שהקב"ה נקרא אלקים כי הוא גם כן רק אחד משרי מעלה. נמצא כי לפי כפירתו ישנם ע"א שרי מעלה, לכן דן אותו הקב"ה מדה כנגד מדה בסנהדרין גדולה שהם ע"א.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה שלבש הכהן הגדול על המצח את הציץ שהיה חקוק עליו "קודש להוי"ה", והזהירו הקב"ה: "והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'", ודרשו: "שלא יסיח דעתו ממנו", כדי לכפר על חטא עץ הדעת, שהנחש הצליח להפיל את האדם ברשתו על ידי שהסיח דעתו מהשם הוי"ה ברוך הוא.

איך יתכן שעשה הקב"ה לאדם הראשון בגדי כהונה מעור הנחש

והנני להעלות על שלחן מלכים כמה שאלות העולות על ביאור הרמ"א, שהקב"ה הלביש את אדם הראשון בשמונה בגדי כהונה כנגד שמונה מצוות שנצטווה. ראשית צריך להבין, אם כן מדוע הלביש אותם הקב"ה רק אחרי שחטא ונתגרש מגן

וביאר הענין על פי מה שהאיר את עינינו לשום לב, כי באזהרה שהזהיר הקב"ה את אדם הראשון שלא לאכול מעץ הדעת, הזכיר הקב"ה את שני השמות הוי"ה אלקים, כמו שכתוב (שם ב-טו): "ויצו ה' אלקים על האדם לאמר, מכל עץ הגן אכול תאכל, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות".

אולם הנחש הקדמוני כאשר בא להפיל את חוה ברשתו, הזכיר רק את שם אלקים ולא הזכיר כלל את השם הוי"ה, כמו שכתוב (שם ג-א): "ויאמר הנחש אל האשה, אף כי אמר 'אלקים' לא תאכלו מכל עץ הגן". ואחר כך הזכיר שוב רק את שם אלקים באומרו דברי כפירה (שם ה): "כי יודע 'אלקים' כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם 'כאלהים' יודעי טוב ורע". ופירש רש"י: "כל אומן שונא את בני אומנתו, מן העץ אכל וברא את העולם".

ומבאר ה"חתם סופר" הענין בזה, כי שם "אלקים" לבד הוא לפעמים כינוי גם לשבעים שרי מעלה, כמו שאמר יתרו (שמות יח-י): "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים". נמצא שאם הקב"ה היה נקרא רק בשם אלקים, עלולים היו אדם וחוה לטעות ח"ו שהקב"ה הוא אחד משרי מעלה ששייך בהם קנאה, והיו נופלים בקלות ברשת הנחש, שהקב"ה הזהירם שלא לאכול מעץ הדעת מחמת הקנאה, כי אם יאכלו מעץ הדעת יהיו כאלהים יודעי טוב ורע.

לכן הזכיר הקב"ה בכוונה תחילה באזהרתו לאדם הראשון שלא לאכול מעץ הדעת את שני השמות הוי"ה אלקים, כדי שיזכור תמיד שהקב"ה נקרא גם בשם הוי"ה על שם שהוא מהוה כל הוויות, וכל שבעים שרי מעלה לא נבראו אלא על ידי הקב"ה מלך העולם השולט עליהם, אם כן הרי ברור שלא שייך בו קנאה, שהרי הוא יתברך ברא הכל ומחיה ושולט בכולם להנהיגם כרצונו.

אולם הנחש בערמומיותו הזכיר בכוונה תחילה רק את שם אלקים, כדי לפתותם בדברי

אהרן היה צריך לתקן זוהמת הנחש מבגדי הכהונה של אדם הראשון

מעשה כאשר נשלב את דברי הרמ"א ב"תורת העולה" עם דברי השל"ה הקדוש, יאירו עינינו וישמח לבנו כל הענין של שמונה בגדי כהונה גדולה בדרך נפלא, כי לפני שחטא אדם הראשון בעץ הדעת והיה בגן עדן לבוש עם "כתנות אור", לא היה צריך לשמונה בגדי כהונה, כמו שביאר השל"ה הקדוש שמטעם זה לא היה משה רבינו צריך לבגדי כהונה, אלא שימש בחלוק לבן שהוא בבחינת "כתנות אור" כאדם הראשון לפני החטא.

אולם אחרי שחטא אדם הראשון בעץ הדעת ונתגרש מגן עדן, ועוד באותו היום שהיה ראש השנה עשה תשובה ויצא זכאי, כמבואר במדרש (ויק"ר כט-א) שאמר לו הקב"ה: "זה סימן לבניך, כשם שעמדת לפני בדין היום ויצאת בדימוס, כך עתידין בניך לעמוד לפני בדין ביום זה ויוצאין לפני בדימוס, אימתי בחדש השביעי באחד לחדש". לכן הליבו הקב"ה שמונה בגדי כהונה כנגד שמונה מצוות שקיבל עליו לקיים.

ויש להוסיף תבלין לבאר הטעם שהליבו הקב"ה את אדם הראשון שמונה בגדי כהונה רק אחרי שחטא, על פי מה ששינוי בגמרא (זבחים פח:) כי שמונה בגדי כהונה מכפרים על שמונה שרשי עבירות:

"למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין". ומפרש שם: "כתנות מכפרת על שפיכות דם... מכנסים מכפרת על גילוי עריות... מצנפת מכפרת על גסי הרוח... אבנט מכפר על הרהור הלב... חושן מכפר על הדינין... אפוד מכפר על עבודת כוכבים... מעיל מכפר על לשון הרע... וציץ מכפר על עזות פנים".

והנה ידוע מה שפירש רש"י (בראשית ב-כה): "ואף על פי שניתנה בו דעה לקרות שמות, לא נתן בו יצר הרע עד אכלו מן העץ, ונכנס בו יצר הרע וידע מה בין טוב לרע". הרי מבואר שהיצר הרע נכנס באדם רק אחרי שאכל מעץ הדעת. הנה כי כן הרווחנו להבין הטעם שהליבו הקב"ה לאדם

שנתרחק, אבל באהרן כתיב (שמות כח-א) ואתה הקרב אליך את אהרן וגו'. וזהו סוד (ויקרא טז-ז) וכל 'אדם' לא יהיה באהל [מועד], רומז על אדם קדמא [שהקלוקל שלו לא היה באהל מועד]...

ומכאן חטא האדם הוסר עדין מעליו, דהיינו כתנות אור בא' ונתלבש בכתנות עור בע', וכתביב (שמות כח-מ) ולבני אהרן תעשה כותנות, והוצרכו להתלבש בבגדי קודש, דהיינו מתחילה נתלבש גופם בשמן משחת קודש, ואחר כך נתלבשו בבגדי קודש, כי יצאו מכלל זרות להיותם קדושים משרתי עליון.

והזרות בא לאדם הראשון מכאן זוהמת הנחש וצריך לתיקון, דהיינו אהרן איש החסד שהוא בנין העולם צריך להיות נבדל, להיות בו קדושת הגוף להיותו גוף קדוש, ואחר כך להיותו נבדל במלבושיו הקדושים, מלבושים מיוחדים לכבוד ולתפארת, מדוגמת כתנות אור בא', וזוהמת נח"ש נתהפך לטובה חש"ן על לבו, ובו שם המפורש וי"ב אבנים, וי"ב זכרון וי"ב השבטים, ושמות אברהם יצחק ויעקב, כי האבות הן המרכבה, וי"ב השבטים נגד י"ב צירופי שם הוי"ה."

על פי האמור מבאר השל"ה הקדוש הטעם שמשא רבינו היה יכול לשמש בעבודת המקדש בשבעת ימי המילואים בחלוק לבן אפילו בלי בגדי כהונה, כי גופו היה קדוש בלי זוהמת הנחש והיה לבוש בבחינת "כתנות אור" כאדם הראשון לפני החטא, בלשון קדשו:

"והענין כי משה רבינו ע"ה לא היה זר, כי החומר שלו זך קדוש וטהור כמו כתנות אור בא', על כן (סוטה יב.) כשנולד נתמלא הבית אורה, אבל אהרן היה בו זרות, והוצרך לתיקון שמן משחת קודש, מכל מקום לא הגיע למעלת משה רבינו ע"ה שלא היה בו זרות. ובזה יובן מה שרבותינו ז"ל הקשו (עבודה זרה לד.) במה שימש משה בשבעת ימי המילואים, ותירצו בחלוק לבן... כלומר לא היה צריך לבגדי כהונה, כי משה לא היה זר והחלוק שלו היה לבן, וזה החלוק לבן רומז לכתנות אור בא', כלומר חומרו היה זך ודק וקדוש וטהור, על כן לא היה צריך למלבושי כבוד, כי לו הכבוד והכבוד דבוק בו".

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

להורדת המאמרים shvilei.com
לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com